

Provinciehuis
Postbus 90602
2509 LP Den Haag
T 070 - 441 66 11
www.zuid-holland.nl/contact

Datum
Zie verzenddatum linksonder

Ons kenmerk
PZH-2023-831309076
DOS-2019-0003044

Uw kenmerk
DSB/10474536

Bijlagen
2

College van de gemeente Den Haag

Onderwerp

Uw reactie op de definitieve Notitie Reikwijdte en Detailniveau, d.d. 14 maart 2023.

Geacht college,

In uw brief met kenmerk DSB/10462926 geeft u aan verheugd te zijn dat een deel van uw opmerkingen in het kader van uw advies op de Concept-Notitie reikwijdte en Detailniveau (NRD) is overgenomen. Voor de opmerkingen die niet zijn overgenomen verzoekt u het genomen besluit (vaststelling van de Reactienota en de definitieve NRD) te heroverwegen en te herzien. Daartoe herhaalt u de argumenten uit uw advies op de NRD. In deze brief gaan we nogmaals in op deze argumenten en op de daarin geuite voorkeur van de gemeente Den Haag voor het tracé in Leidschenveen.

U geeft aan het NRD te hebben beoordeeld op de mate waarin tegemoet gekomen wordt aan de verschillende voorwaarden die in het Haagse coalitieakkoord zijn gesteld; of tracévarianten op gelijke wijze worden onderzocht, of deze passen binnen de gemeentelijke beleidskaders en planvorming en of de te doorlopen m.e.r.-procedure correct is. Ten aanzien van het coalitieakkoord haalt u in uw brief de voorwaarde aan dat 'Lokale duurzame initiatieven zoals aardwarmte [...] altijd voorrang [moeten] krijgen bij het leveren van warmte aan Haagse huishoudens'. Daarbij gaat u in op de geografische afzetmogelijkheden binnen het Haagse grondgebied en de verschillende bronnen. Zo vraagt u zich af of geothermie in Ypenburg niet bedrijfseconomisch onmogelijk gemaakt wordt door de komst van WarmtelinQ. In onze reactienota d.d. 8 november 2022 hebben wij al aangegeven dat de NRD de start is van de procedure voor de milieuonderzoeken die landen in een milieueffectrapportage (MER). De NRD heeft als doel om te onderzoeken welke milieu-informatie nodig en gewenst is om besluiten te kunnen nemen over het kader van het project en de ruimtelijke planprocedure. Dit project betreft het ruimtelijk mogelijk maken van een bovenregionale warmtetransportleiding en niet over lokale warmtedistributienetten noch over de bronnen van warmte die daarin worden vervoerd.

Wij zien in uw brief geen aanleiding om in het onderhavige MER-fase 1 de business-case c.q. bedrijfseconomische aspecten van allerlei andere bronnen naast elkaar te leggen. Welke warmte een warmtebedrijf aan huishoudens gaat leveren is een afweging die ligt bij dat warmtebedrijf. Daar gaat noch de provincie noch de gemeente over.

Voorts vraagt u om twee tracé varianten die in de definitieve NRD waren afgevallen (variant 3 en een tracévariant, die volledig buiten het grondgebied van Den Haag is geprojecteerd), alsnog mee te nemen in het milieuonderzoek (MER). Ook daarvoor zien wij geen aanleiding. Het is in de systematiek van de MER gebruikelijk om te trechteren, waarbij tracés die beduidend negatiever scores of als onrealistisch kunnen worden beschouwd als alternatief afvallen. Hierdoor blijft de onderzoekslast beperkt en worden publieke middelen doelmatig ingezet.

Vervolgens geeft u aan dat het toekomstige tracé moet passen binnen het gemeentelijk beleid voor onder andere groen/ecologie, gebiedsontwikkeling en bereikbaarheid. In de definitieve NRD is het mer-beoordelingskader op het gebied van natuur al aangevuld. We nemen kennis van uw wens om de impact op groen & ecologie nog uitgebreider in het MER te onderzoeken, maar gaan daar niet (volledig) in mee, temeer omdat Haagse beleidskaders die in uw brief worden aangehaald, ingaan op elementen die in de gemeentelijke vergunningverlening een rol spelen. Zoals u weet zal het MER bestaan uit een PlanMER (fase 1) en een ProjectMER (fase 2). Het ProjectMER zal omstreeks augustus/september worden opgeleverd en zij zal meer in detail ingaan op de effecten van het gekozen voorkeustracé. Dan zal naar verwachting ook meer zekerheid kunnen worden verschaft over de verwachte vrijwaring van de huidige en toekomstige gebiedsontwikkeling, met name op de Gavi-kavel, maar ook op de andere locaties. De beslisinformatie in dit project-MER kan vervolgens ook worden betrokken bij de vergunningverlening door de overige bevoegde gezagen. Op 10 mei 2023 hebben Provinciale Staten besloten dat ook voor dit project de Provinciale Coördinatie-regeling wordt toegepast. Dat betekent dat de provincie de vergunningprocedures zal coördineren, maar dat de bevoegde gezagen zelf verantwoordelijk zijn voor hun besluiten.

Het is evident dat alle partijen hun best zullen doen om de mate van overlast te beperken, maar beperking hiervan tot het absolute minimum, lijkt ons niet erg realistisch. Op basis van het voorgaande zien wij geen gegronde redenen om de in de NRD vastgestelde kaders voor het MER alsnog aan te passen.

Tot slot spreekt uw college in bovengenoemde brief op basis van voorlopige informatie – het MER (fase 1) moest immers nog worden opgesteld - een voorkeur uit voor een tracé dat zowel in Ypenburg als in Leidschenveen langs de A4 loopt. Voor het deeltracé Ypenburg is dit inderdaad de uitkomst van de Notitie VKA (zie bijlage). Dat geldt echter niet voor het deeltracé in Leidschenveen. Dit deeltracé kent vele uitdagingen, zoals een parallelle ligging in de beschermingszone van een waterkering, een ligging in de waterkering zelf, ruimtegebrek en werkzaamheden in de afrit van de A4. Deze aspecten zijn met de betrokken partijen nogmaals doorgesproken. Met name de parallelleggingen hebben ingrijpende en permanente gevolgen voor het waterkerend vermogen van de waterkeringen en dat heeft ertoe geleid dat het Hoogheemraadschap van Delfland dit deeltracé als niet-vergunbaar beschouwd, mede gelet op het feit dat bij de andere tracévariant (variant 1, nabij de Tiber) deze parallelleggingen worden voorkomen. Zie hieromtrent ook de bijgevoegde brief van het Hoogheemraadschap.

Geplaatst voor de afweging tussen het accepteren van tijdelijke overlast door tracévariant 1 versus een tracévariant die permanente belemmeringen en/of onacceptabele veiligheidsrisico's teweegbrengt (en om die reden niet vergunbaar is) heeft ons college besloten om voor dit deelgebied niet de voorkeur van het college van B&W van Den Haag te volgen.

Vanzelfsprekend houden wij op de hoogte van de volgende stappen in de procedure voor de MER en het PIP, alsook die van de vergunningverlening. In de tussentijd werkt WarmtelinQ hard aan de detailengineering van de warmtetransportleiding en treedt zij hiertoe in overleg met alle betrokken stakeholders, waaronder ook de gemeente Den Haag.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
secretaris,

voorzitter,

drs. M.J.A. van Bijnen MBA

drs. J. Smit

Wij verzoeken u in uw correspondentie altijd het DOS-nummer (DOS-2019-0003044) te vermelden.
Meer informatie www.zuid-holland.nl/contact

Bijlagen:

- Notitie VKA
- brief van het Hoogheemraadschap van Rijnland